

מדיניות: א'א'א א'א'א

במדינה דמוקרטית נופלות הכרעות גורליות בעיקר באמצעות מאבקן של מפלגות. הרכב המפלגות ואופיין הם, על כן, בעלי חשיבות עליונה לקיום שיטת המשטר הנקרא דמוקרטי.

בשנת תשי"ד לא היו כמעט שינויים במפת המפלגות של המדינה. היה מאבק בין בן-גוריון ושרת, בין שרת ולבון. משה סנה זו עוד קצת שמאלה, הפרוג' רסיבים שמרו על מקומם.

ההתפתחות החשובה היחידה היתה הפי' לוג במפ"ם שהביא להקמת מפלגת חדשה. ישנה, אהודת העבודה. היה זה צעד שישפיע בעתיד באופן ניכר מאד על המבנה הפוליטי, מכיון שהוא משחרר את שתי המפלגות לפעולה עצמאית, במקום שיכבלו זו את זו, כמו עד כה, במסגרת המשותפת של מפ"ם.

בפילוג זה היה ליגאל אלון חלק מכריע, אף שלא הוא לבדו החליט את ההחלטה הגורלית. הוא העלה את המצביא הצעיר מגינוסר על הבמה הפוליטית, כאחד הדוברים הראשיים ומעצבי דמותה של המפלגה החדשה. בעיות של סיבוב שני או מאמץ-שלום, של קואליציה שמאלית או ימנית, של מקום הקיבוצים במערכות המדינה, של אפי' הצבא ומגמתו — כל אלה לבשו במידה מסוימת צורה חדשה עקב הפילוג. לטובה או לרעה, יגאל אלון עזר לשנות את הנוף המדיני הפנימי של הארץ.

צעיר: נתן א'א'א

מעטים הצעירים שבלטו בתשי"ד. כמו בשנים הקודמות, כן גם השנה, דמה הי נוער למישור גדול. הפסגות היו רחוקות ומעטות.

היו צעירים אלמוניים שעשו מעשים מפור' ארים, בימים הארוכים ובלילות האפלים שעל הגבול. הצעיר שהיה מוכן להחר על הכל כדי להציל חבר פצוע אשר נפל בידי האויב, יכול היה להיות צעיר השנה, אך העם לא שמע עליו. כמו מעשיהם של רבים אחרים, נשאר כמום בחיק הלא-גודע.

גם החלוצים האלמוניים שחיו על הספר, שהוסיפו חוליות נוספות לשרשרת הבנין והבטחון, לא היו אופייניים לשנת תשי"ד. הם, ולא בני המושבים ששמעו את קריא'תו של דוד בן-גוריון ומשה דיין והצי' טרפו למושבי-עולים, הטביעו בשנת תשי"ד את חומתם על הכלל.

האיש הצעיר של השנה יכול היה להיות א'א'א זכרונ'י, הפאציפיסט ששכת רעב עד כדי סיכון חייו, בסרבו לשאת נשק בכל תנאי שהוא. זכרונ'י הוכיח אומץ-לב נדיר במלחמה על דעותיו, שהיו פסולות לחלוטין בעיני הרוב. הוא לא היה הצעיר האופייני.

בסוף השנה עלה לגדולה טראגית צעיר אחר, א'א'א ר'אן מעין-גנים. לא היה איש במדינה שלא דן אותו, לשבט או לחסד. אולם היתה זאת גדולה תר'פעמית, כמעט בעל כורחה, ילידת הנסיבות. היא לא הי' תה אופיינית, אף שאורי גלין היה טיפוס ישראלי מובהק.

האיש הצעיר האמיתי של השנה היה מרוקאי שבא לבדו לישראל, והכניס לרגע קט זיק של קדושה ללבו של כל ישראלי. נתן א'א'א, טוראי בחיל-הרגלים, היה דומה לכל צעיר מרוקאי אחר. ככל צעיר מרוקאי אחר היה נושא לבו בעיני אזרחים נאורים רבים, שגאותם על תרבות אי' רופה, אולם ברגע מכריע אחד, במבחן העליון של ילוד-אשה, התרומם הטוראי נתן אלבו לרמה המסחררת של גדולה אג'ר שית אמיתית. בהרגישו שפחיל של רימון יד נדלק, נטל אותו לידי, רץ החוצה ו' לחץ אותו אל גופו. הוא התרסק ונפל בהצילו חיי חבריו. הוא הראה כי לא אבד זיק הגבורה בארץ, וכי גדולה אנושית אינה בת ארץ-מוצא מסוימת. הוא שימש במותו הוכחה חיה לכך כי בשעת-מבחן עליונה מסוגל הצעיר הישראלי, ללא הבדל של ארץ-לידה ועדה, להתרומם לסגה של אצולה נפשית.

אנשי השנה

שנים-עשר איש ואשה, שונים מאד איש ארעהו, סימלו את השנה בענפי-החיים השונים. הם נבחרו על-ידי עורכי "העולם הזה", תוך התייעצות עם קוראים רבים, לאחר שיקולים רחובים, מבין מאות המועמדים שהוצעו על ידם שבאו בחשבון. נימוקי הכחירת של אנשי השנה מצטרפים לתאור הטוב והרע של שנת תשי"ד.

עולם: פייר א'א'א=פרנס

דמויות בינלאומיות רבות מילאו השנה את כותרות העיתונים. רבים מהם, כמו ויאצ'סלב מורוזוב וז'אן פוסטר דאלם, עסקו בחדגוניות אפרורית במלאכה תם הרגילה, אחדים, כמו וינסטון צ'ר-צ'יל, משכו לרגעים אחדים את תשומת-הלב. אולם איש מהם לא ריתק את דמיונם של מליונים בלתי-ספורים מסביב לכדור ארץ כמו יהודי צרפתי קטן, בעל אף שבור ותנועות עצבניות, בשם פייר מנדס-פרנס.

גדולתו של מנדס-פרנס לא היתה במע' שים בלתי-רגילים. היא היתה טמונה בכש' רוגו המיוחד לפעול בצורה המדברת אל הלב, להחזיר מידה של אנושיות למלכת האימים של הדיפלומטיה בתקופת-האטום. הוא הוכיח מחדש מה גדולה השפעתו של היחיד על במת ההיסטוריה, מה כושרה של המדינאות לחסוך את דם החיילים ולג' צח בקרב, שנחשב לאבוד, בו המלחמה ההמה נכשלה כשלון מחפיר. היה זה לקח בעל חשיבות מכרעת לכל הארץ — וביחוד לישראל.